

Einddocument Vitaal Opsterland 2

Registratienummer	2013-46810		
Versie	1		
Status	definitief		
Opdrachtgever	L. de Boer	Projectleider	
Voor akkoord		Voor akkoord	

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	3
1. Inleiding.....	5
1.1 Aanleiding.....	5
1.2 Leeswijzer.....	5
1.3 Uitgangspunten.....	6
2. Uitwerking scenario's voor dorpen in het woonservicegebied Gorredijk.....	7
2.1 Gorredijk.....	7
2.1.1 Accommodatiebeleid Gorredijk.....	7
2.1.2 Conclusie.....	7
2.2 Hemrik.....	7
2.2.1 Algemeen.....	7
2.2.2 Conclusie.....	8
2.2.3 Aanbevelingen.....	8
2.3 Jonkerslân.....	8
2.3.1 Algemeen.....	8
2.3.2 Conclusie.....	8
2.3.3 Aanbevelingen.....	8
2.4 Langezwaag.....	8
2.4.1 Algemeen.....	8
2.4.2 Conclusie.....	9
2.4.3 Aanbevelingen.....	9
2.5 Lippenhuizen.....	9
2.5.1 Algemeen.....	9
2.5.2 Conclusie.....	9
2.6 Luxwoude.....	9
2.6.1 Algemeen.....	9
2.6.2 Conclusie.....	10
2.6.3 Aanbevelingen.....	10
2.7 Terwispel.....	10
2.7.1 Algemeen.....	10
2.7.2 Conclusie.....	10
2.7.3 Aanbevelingen.....	10
2.8 Tijnje.....	10
2.8.1 Algemeen.....	10
2.8.2 Scenario's.....	11
2.8.3 Conclusies.....	12
2.8.4 Aanbevelingen.....	12
3. Uitwerking scenario's voor dorpen in het woonservicegebied.....	13
Beetsterzwaag.....	13
3.1 Beetsterzwaag-Olterterp.....	13
3.1.1 Algemeen.....	13
3.1.2 Scenario's.....	13
3.1.3 Conclusies.....	14
3.1.4 Aanbevelingen.....	14
3.2 Nij Beets.....	14
3.2.1 Algemeen.....	14
3.2.2 Conclusies.....	15
3.2.3 Aanbevelingen.....	15
4. Scenario's voor dorpen in het woonservicegebied Ureterp.....	16
4.1 Ureterp.....	16
4.1.1 Algemeen.....	16
4.1.2 Conclusies.....	16
4.1.3 Aanbevelingen.....	16
4.2 Bakkeveen.....	17

4.2.1	Algemeen.....	17
4.2.2	Dúnsân project.....	17
4.2.3	Vervolg Dúnsân project	17
4.2.4	Conclusies	18
4.2.5	Aanbevelingen	18
4.3	Frieschepalen	18
4.3.1	Algemeen.....	18
4.3.2	Conclusie	18
4.3.3	Aanbevelingen	19
4.4	Siegerswoude.....	19
4.4.1	Algemeen.....	19
4.4.2	Conclusie	19
4.4.3	Aanbevelingen	19
4.5	Wijnjewoude	19
4.5.1	Algemeen.....	19
4.5.2	Conclusie	20
4.5.3	Aanbevelingen	20
5.	Conclusies.....	21
6.	Aanbevelingen	23

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

In december 2010 heeft de raad 'Vitaal Opsterland, Visie op Basisvoorzieningen en Accommodaties 2010-2030' vastgesteld. Dit geeft richtlijnen voor de toekomst van voorzieningen rond vijf basisfuncties (onderwijs, sport, ontmoeten, zorg en wonen) die minimaal nodig zijn om inwoners de mogelijkheden te bieden om zich te kunnen ontwikkelen en elkaar te ontmoeten. De raad heeft daarbij gevraagd om deze richtlijnen per dorp uit te werken. Dit heeft geleid tot een vervolgproject 'Vitaal Opsterland 2', dat medio 2011 is opgestart en waarvoor nu dit einddocument is opgesteld.

Het (beoogde) uiteindelijke resultaat is een breed gedragen kader per dorp voor de basisvoorziening en accommodaties, waarmee de gemeente richting geeft aan het in stand houden, vernieuwen en/of opheffen van voorzieningen in ieder dorp. Om tot dit resultaat te komen zijn drie stappen gezet:

1. Criteria- en Uitgangspuntennotitie

De gemeente heeft, in overleg met relevante organisaties en instellingen, criteria/uitgangspunten geformuleerd die de kaders/richtlijnen vormen voor het in standhouden, vernieuwen en/of opheffen van een voorziening/accommodatie. Deze staan beschreven in de criteria- en uitgangspuntennotitie die in maart 2012 door de raad is vastgesteld.

2. Scenarionotitie

De gemeente heeft met en voor ieder dorp scenario's uitgewerkt. Deze scenario's geven een beeld van de mogelijke en/of wenselijke ontwikkelingsrichtingen voor voorzieningen en accommodaties in de periode tot 2030. Allereerst is er een uitgebreide inventarisatie van de voorzieningen en accommodaties in de dorpen gemaakt. Tegelijkertijd is er een analyse gemaakt van demografische en andere relevante ontwikkelingen en hun mogelijke effecten op de vraag naar voorzieningen en accommodaties. Op basis van deze informatie zijn samen met de dorpen verschillende scenario's uitgewerkt voor de periode tot 2030. De raad heeft in november 2012 kennis genomen van de scenario's.

3. Einddocument

Per dorp zijn op basis van de informatie uit de criteria- en uitgangspuntennotitie en de scenarionotitie aanbevelingen gedaan over de gewenste ontwikkelingen voor de voorzieningen/accommodaties. In deze fase zijn de volgende stappen gezet:

- de scenario's zijn verder uitgewerkt, waarbij de besparingen en kosten inzichtelijk zijn gemaakt voor het opheffen, vervangen en/of vernieuwen van voorzieningen en accommodaties.
- er is inzichtelijk gemaakt welke financiële ruimte noodzakelijk is in de gemeentelijke meerjarenbegroting voor het opheffen, vervangen en/of vernieuwen van voorzieningen en accommodaties zoals in de scenario's is beschreven.

In deze laatste fase is niet inzichtelijk gemaakt welke bijdrage van dorpen wordt verwacht voor het opheffen, vervangen en/of vernieuwen van voorzieningen en accommodaties zoals in de scenario's is beschreven (zelfwerkzaamheid is niet altijd mogelijk). Daarnaast is gebleken dat het beleid op financieel gebied verouderd is. De werkelijke kosten (bijv. bouw van een school) vallen in de praktijk hoger uit. Hierdoor zijn er niet altijd voldoende middelen gereserveerd in de begroting voor de uitwerking van de scenario's. In bijlage 1 is dit terug te lezen. Hierdoor kan de verwachte bijdrage van de dorpen pas inzichtelijk worden gemaakt bij de verdere uitwerkingen van het einddocument Vitaal Opsterland 2.

1.2 Leeswijzer

Het einddocument Vitaal Opsterland 2 is als volgt opgebouwd.

In hoofdstuk 2 (woonservicegebied Gorredijk), hoofdstuk 3 (woonservicegebied Beetsterzwaag) en hoofdstuk 4 (woonservicegebied Ureterp) zijn op basis van de doorrekening conclusies en aanbevelingen gedaan per dorp. De onderliggende doorrekening per dorp is terug te vinden in het bijlagenboek. In de tekst wordt hier naar verwezen. Daarnaast is een totaaloverzicht gemaakt van de te verwachten investeringen. Dit overzicht is in bijlage 12 van het bijlagenboek terug te vinden.

In hoofdstuk 5 staan de conclusies van het einddocument beschreven, waarna in hoofdstuk 6 de aanbevelingen staan beschreven.

1.3 Uitgangspunten

Per dorp zijn op basis van de informatie uit de criteria- en uitgangspuntennotitie en de scenarionotitie aanbevelingen gedaan over de gewenste ontwikkelingen voor de voorzieningen/accommodaties. Hierbij zijn verschillende berekeningen gemaakt, waarbij we een aantal uitgangspunten hebben gehanteerd:

- De berekeningen zijn gebaseerd op huidig beleid, er wordt niet vooruitgelopen op (mogelijk) nieuw beleid. In bijlage 1 is het financieel beleid ten aanzien van de vijf basisfuncties beschreven. Hierin leest u hoeveel geld de gemeente beschikbaar heeft voor het vervangen en/of vernieuwen van de voorzieningen en accommodaties. Ook staat beschreven wat de gemiddelde exploitatiekosten zijn. Op basis van deze gegevens wordt een doorrekening gemaakt van de verschillende scenario's die staan beschreven in de scenarionotitie.
- Uitgangspunt voor de berekening van (brede) scholen is prijspeil 2013; een basisbedrag van € 714.000 en een toeslag per m² van € 1.222,-. Dit uitgangspunt is opgenomen in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Opsterland 2010
- Er wordt uitgegaan van € 1.800 per m² aan werkelijke bouwkosten voor een brede school/ MFA.
- Er wordt uitgegaan van € 1.900 per m² aan werkelijke bouwkosten voor een school alleen.
- Er wordt geen rekening gehouden met eventuele sloopkosten van € 40.000,-.
- Er wordt geen rekening gehouden met eventuele aankoopkosten van grond van ongeveer € 200,- per m².
- Er wordt geen rekening gehouden met aanleg van de openbare ruimte van ongeveer € 175,- per m².
- Bij de berekening van exploitatiekosten wordt uitgegaan van gemiddelden. De exploitatiekosten zijn terug te vinden in bijlage 1.
- Bedragen onder € 10.000,- worden afgerond op honderdtallen.
- Bedragen tussen € 10.000,- en € 100.000,- worden afgerond op duizendtallen.
- Bedragen tussen € 100.000,- en € 1.000.000,- worden afgerond op tienduizendtallen
- Bedragen boven € 1.000.000,- worden afgerond op tonnen.

2. Uitwerking scenario's voor dorpen in het woonservicegebied Gorredijk

2.1 Gorredijk

2.1.1 Accommodatiebeleid Gorredijk

Gorredijk is een centrumdorp. Het fungeert als koopcentrum, heeft een ruim aanbod in sociaal culturele activiteiten, (voortgezet) onderwijs, zorg in de vorm van verzorgingstehuizen, verpleegtehuis, aanleunwoningen en een groot aantal andere voorzieningen. Dit hoge voorzieningenniveau is belangrijk voor de leefbaarheid van de eigen inwoners, maar zeker ook voor de leefbaarheid van Opsterland als geheel.

De gemeente is al langere tijd bezig met planvorming voor de voorzieningen en accommodaties in Gorredijk. Onder andere in het Centrum Plan Oost, wordt het (winkel)centrum van Gorredijk opnieuw ingericht. In het project Accommodatiebeleid Gorredijk wordt vooral gekeken naar de combinatie van de Skâns met de Burgemeester Harmsmaschool (BHS) en een brede school. In het project Accommodatiebeleid Gorredijk is gekeken naar 3 scenario's.

In de gemeenteraadsvergadering van juni 2013 is besloten om een plan verder uit te werken waarbij de sport wordt geconcentreerd bij Kortezwaag, en waarbij voor de Skâns nieuw wordt gebouwd in de vorm van een sociaal-culturele voorziening voor het dorp. De nieuwbouw vindt plaats bij de BHS, geïntegreerd met de daar te vestigen basisscholen, muziekschool en kindervoorzieningen, en bestaat uit zalen voor activiteiten en een vlakke vloer theater. Daarnaast wordt de sportvoorziening Kortezwaag uitgebreid, zodat vrijwel alle sport in het dorp daar kan plaatsvinden.

Op deze manier ontstaan twee sterke voorzieningen in het dorp die beide toekomstbestendig zijn. Een integraal sportcomplex, waar vrijwel alle sport en ook bewegingsonderwijs zit, op Kortezwaag. En een multifunctionele accommodatie bij basis- en voortgezet onderwijs, met alle bijbehorende mogelijkheden om elkaars ruimtes te gebruiken.

Een ander voordeel is dat een dergelijke investering in het sportcomplex in Kortezwaag ook gunstig is voor de exploitatie van het zwembad.

2.1.2 Conclusie

De scenario's voor Gorredijk worden in Vitaal Opsterland 2 niet verder uitgewerkt, omdat de uitwerking plaatsvindt in het project accommodatiebeleid Gorredijk.

2.2 Hemrik

2.2.1 Algemeen

Onlangs is in Hemrik een multifunctionele accommodatie (MFA) geopend. De basisschool, het dorps huis, de sportzaal en kleedkamers zijn in een gebouw gecombineerd. Het gebouw is nieuw en kan 40 jaar mee.

Hemrik beschikt over een natuurzwembad. Hiervoor krijgt het dorp een waarderingssubsidie. Naast de school ligt een natuursportveld voor korfbal. Met de korfbalvereniging die gebruik maakt van het natuursportveld gaat het minder goed. Er is een duidelijke terugloop van het aantal leden. Er zijn nu nog drie teams. Uitgaande van de in de raad van maart 2012 vastgestelde criteria betekent dit dat er in Hemrik onvoldoende legimitatie is voor een wedstrijdveld. Dit veld wordt over maximaal 3 jaar buiten gebruik gesteld tenzij kan worden aangetoond dat de totale behoefte van gebruikers binnen 3 jaren structureel weer boven de norm van 0,5 wedstrijdveld zal komen.

Het korfbalveld wordt ook gebruikt als evenemententerrein en als speelplaats. Dit betekent dat als het wedstrijdveld buiten gebruik wordt gesteld, het terrein door de gemeente wordt onderhouden op het niveau van een evenemententerrein. Dit levert een onderhoudsbesparing op van ongeveer € 1.000,- per jaar.

Het dorp kan er voor kiezen om het veld zelf te onderhouden op het niveau van een wedstrijdveld, waardoor het voor de korfbalvereniging behouden kan blijven.

2.2.2 Conclusie

Hemrik is met de nieuwe MFA toekomstbestendig. De voorzieningen en accommodaties kunnen op het huidige niveau blijven. Dit geldt niet voor het natuursportveld voor de korfbal. Door een terugloop van het aantal leden is er onvoldoende draagvlak voor een wedstrijdveld. De gemeente zal het onderhoudsniveau aanpassen.

2.2.3 Aanbevelingen

- Het MFA te behouden en te onderhouden op het huidige niveau.
- Het natuursportveld over maximaal 3 jaar buiten gebruik te stellen, tenzij kan worden aangetoond dat de totale behoefte van gebruikers binnen 3 jaren structureel weer boven de NOC*NSF norm van 0,5 wedstrijdveld zal komen.
- Het veld na eventuele buiten gebruik stelling te onderhouden op het niveau van een evenemententerrein.

2.3 Jonkerslân

2.3.1 Algemeen

Jonkerslân is een woondorp en het kleinste dorp van de gemeente. De plek waar de (openbare) basisschool, het dorps huis en multifunctioneel veldje (ijsbaan) zich bevinden fungeert min of meer als centrum van het dorp.

Er zitten 37 leerlingen op de openbare school de Lytse Jonker. Dit aantal ligt onder de gemeentelijke opheffingsnorm van 45 leerlingen. Doordat PRIMO Opsterland het aantal leerlingen kan 'middelen' tussen haar scholen, kan deze school nog bestaan. Op basis van de prognoses is de verwachting dat het aantal leerlingen verder daalt mogelijk tot onder het wettelijk minimum van 23 leerlingen. Zolang het aantal leerlingen niet tot onder dit minimum zakt, ligt de keuze voor het al dan niet openhouden van de school bij het schoolbestuur.

De conditie waarin de school verkeert, is goed. Uitbreiding of vernieuwing is hierdoor de komende 10 jaar niet aan de orde.

Het dorps huis is in eigendom van het dorp. Het dorp onderhoudt en beheert het gebouw. De gemeente heeft hier geen kosten aan.

2.3.2 Conclusie

De voorzieningen en accommodaties in Jonkerslân verkeren in goede staat. De komende jaren hoeven er door de gemeente geen investeringen te worden gedaan in de voorzieningen en accommodaties. Zolang het aantal leerlingen van de school niet onder de wettelijke opheffingsnorm van 23 leerlingen daalt, is het aan PRIMO om de school al dan niet open te houden.

2.3.3 Aanbevelingen

- De voorzieningen en accommodaties te behouden en te onderhouden op het huidige niveau.

2.4 Langezwaag

2.4.1 Algemeen

Langezwaag is een woondorp, dat beschikt over verschillende voorzieningen en accommodaties, zoals een basisschool, een dorps huis, een sportzaal en natuurgrasvelden voor voetbal. De sportzaal is gecombineerd met het dorps huis, kleedkamers en voetbalkantine in een MFA en wordt gebruikt door de dorpen Langezwaag, Jonkerslân en Luxwoude.

De verwachting is dat er voldoende vraag blijft naar de voorzieningen en accommodaties om deze in stand te houden. Mogelijk komt in de toekomst het wedstrijdveld van de voetbalvereniging onder druk door een terugloop van het aantal leden. Dit is echter nu nog niet aan de orde.

Langezwaag komt na 2020 voor vernieuwing van de school in aanmerking volgens de huidige regels van het IHP. De school heeft 124 leerlingen. Op basis van de prognoses is de verwachting dat dit aantal in de toekomst zal dalen naar een leerlingenaantal van rond de 88 in 2022 en mogelijk 74 in 2030. Deze getallen hangen echter mede af van de toekomst van de school in Jonkerslân. In de basisschool is ook een peuterspeelzaal gelegen.

In bijlage 2 is een berekening gemaakt van de investering voor een nieuwe school inclusief een peuterspeelzaal.

2.4.2 Conclusie

De MFA in Langezwaag is goed onderhouden en wordt door meerdere dorpen gebruikt. Er is voldoende vraag en voldoende capaciteit om aan de vraag te voldoen.

De school komt in principe in 2020 voor vernieuwing in aanmerking. Er is een terugloop in het aantal leerlingen. Naar verwachting krijgt Langezwaag er extra leerlingen bij als PRIMO zou besluiten de school in Jonkerslân te sluiten.

2.4.3 Aanbevelingen

- Het MFA te behouden en te onderhouden op het huidige niveau.
- De sportvelden te behouden en onderhouden op het huidige niveau.
- De basisschool en de peuterspeelzaal in principe in 2020 te vernieuwen.
- In de begroting rekening te houden met deze investering op basis van de normvergoeding en dit bedrag aan de betreffende reserve te onttrekken.
- Het verschil tussen de normbedragen en de werkelijke kosten verder uit te werken met de betrokken partijen.
- De uitwerking van deze investering in een apart voorstel ter besluitvorming aan de raad voor te leggen.

2.5 Lippenhuizen

2.5.1 Algemeen

Lippenhuizen is een woondorp en heeft 1 openbare basisschool, een dorps huis met peuterspeelzaal en een sportvereniging met de afdelingen gymnastiek, voetbal en volleybal.

De gemeente is langere tijd bezig geweest met planvorming voor de voorzieningen en accommodaties in Lippenhuizen. De huidige school is aan vervanging toe evenals het dorps huis en de kleedruimtes voor voetbal. De gemeente is samen met het dorp in gesprek geweest over de mogelijkheid van een MFA. In de raadsvergadering van mei 2013 heeft de raad besloten om € 2.650.000,- beschikbaar te stellen voor het realiseren van een MFA. Hierbij wordt € 200.000,- door het dorp bijgedragen.

Hierin worden de school, de kleedruimtes voor de sport, de peuterspeelzaal en het dorps huis ondergebracht. De MFA wordt bij de sportvelden gerealiseerd. De sportverenigingen zijn zelf verantwoordelijk voor de financiering van de kleedkamers.

2.5.2 Conclusie

In de raadsvergadering van mei 2013 is besloten dat in Lippenhuizen een multifunctionele accommodatie (MFA) wordt gebouwd. De basisschool, het dorps huis, peuterspeelzaal en kleedkamers worden in een gebouw gecombineerd. Dat gebouw is nieuw en kan zeker 40 jaar mee. Hiermee zijn de voorzieningen accommodaties de komende jaren gegarandeerd in Lippenhuizen.

2.6 Luxwoude

2.6.1 Algemeen

Luxwoude is een woondorp en beschikt over een basisschool, een dorps huis en een activiteitenterrein. De bewoners van Luxwoude maken gebruik van de sporthal in Langezwaag.

De gemeente heeft subsidie toegezegd voor de verbouw van het dorps huis in Luxwoude. Het gebouw moet dan zeker weer 10 jaar mee kunnen.

-

De school kan qua onderhoudsstaat volgens het vooruitzicht nog voor een periode van ongeveer 10 jaar mee. Na deze periode wordt de situatie opnieuw bekeken.

Het dorp wil de mogelijkheden onderzoeken naar een combinatie van de school en het dorpshuis. Een onderdeel van het onderzoek gaat over de mogelijkheden om een kostenreductie te behalen als de school en het dorpshuis worden gecombineerd. Luxwoude heeft de voorkeur om de school nu bij het dorpshuis aan te bouwen om te voorkomen dat er straks opnieuw moet worden verbouwd.

2.6.2 Conclusie

Na de verbouwing van het dorpshuis, kan het gebouw weer zeker 10 jaar mee. Ook de school kan volgens de vooruitzichten nog 10 jaar mee. Het dorp heeft de wens om beide accommodaties te combineren.

2.6.3 Aanbevelingen

■ De voorzieningen en accommodaties te behouden en te onderhouden op het huidige niveau. Na 10 jaar, wanneer de school voor vernieuwing in aanmerking komt, de mogelijkheid te onderzoeken of de school en het dorpshuis gecombineerd kunnen worden.

2.7 Terwispel

2.7.1 Algemeen

Terwispel is een woondorp en heeft in 1989 een multifunctioneel centrum gebouwd met behulp van veel zelfwerkzaamheid. In het multifunctioneel centrum zijn de peuterspeelzaal, de gymzaal, het dorpshuis en kleedkamers voor de sport gecombineerd. In 2012 heeft het dorp een subsidie toegekend gekregen van € 112.000,- voor de verbouw van het dorpshuis.

Naast een MFC beschikt het dorp over een openbare basisschool. Het gebouw is van 1957, met verbouw in 2003 en 2007 en is in goede staat. Er zijn nu 6 leslokalen. Het kan zijn dat er over een paar jaar een lokaal leeg komt door krimp van het aantal leerlingen, dan moet gekeken worden naar een ander soort invulling.

De voetbalvereniging heeft een WeTra- en wedstrijdveld. Alle velden worden goed bespeeld door de 130 leden. Er is ook een kunstgrasveld voor tennis. Dit is ook voor korf- en voetbal te gebruiken. Het aanleggen, onderhouden en uitbreiden van tennisbanen wordt niet als taak van de gemeente gezien. De gemeente heeft geen kosten aan het kunstgrasveld.

2.7.2 Conclusie

Terwispel is een woondorp, waar geen voorzieningen onder druk komen te staan. Met de verbouw van het dorpshuis is het dorp klaar voor de toekomst.

2.7.3 Aanbevelingen

■ De voorzieningen en accommodaties te behouden en te onderhouden op het huidige niveau.

2.8 Tijnje

2.8.1 Algemeen

Tijnje is een plusdorp en beschikt over een goed voorzieningenniveau, deze voorzieningen versterken de leefbaarheid van het dorp. Zo zijn er twee basisscholen, een gymnastiekruimte, een dorpshuis, een kerk, een begraafplaats, een huisarts, een wooncomplex voor ouderen, sportvelden en een natuurzwembad.

De twee basisscholen komen op relatief korte termijn voor vernieuwing in aanmerking. Obs De Pols, is bijna afgeschreven en komt volgens de criteria van het huidige beleid al voor vernieuwing in aanmerking. Cbs De Rank komt na 2018 voor vervanging in aanmerking.

-

De wens van beide schooldirecteuren en het dorp is om de scholen op langere termijn onder één dak te verenigen. Als ideaal wordt gezien als ook het dorps huis, dat eveneens in 2018 is afgeschreven, wordt gecombineerd in een MFA. Daarnaast willen de vertegenwoordigers in Tijnje graag nader onderzoeken of hierin ook andere voorzieningen kunnen worden ondergebracht, zoals zorgvoorzieningen (huisarts, fysiotherapie), gymnastiekvoorzieningen, culturele educatie (muziek en toneel) en eventueel horeca en winkelvoorzieningen.

De gymzaal is gedateerd, maar kan op basis van het huidige onderhoudsniveau nog ongeveer 10 jaar mee. De openbare school heeft geen gymlokaal waardoor de kleuters ook terecht moeten in de gymzaal. De christelijke school heeft een eigen speellokaal. Hierdoor komt het totale gebruik op ruim 13 klokuren bewegingsonderwijs in de week. In de criteria en uitgangspuntennotitie is opgenomen dat bij deze hoeveelheid uren voor bewegingsonderwijs er binnen een straal van 7,5 km is een sportaccommodatie moet zijn.

Omdat er binnen deze straal andere voorzieningen voor bewegingsonderwijs zijn, komt de gymzaal volgens het gemeentelijk beleid niet voor vernieuwing in aanmerking. Het bewegingsonderwijs zal over verschillende accommodaties verdeeld moeten worden. De kosten voor het vervoer voor bewegingsonderwijs komen dan voor rekening van het schoolbestuur.

Plaatselijk Belang wil onderzoeken of het mogelijk is dat een multifunctionele zaal deel uitmaakt van een nieuw te bouwen MFA. Het is de bedoeling in deze zaal zowel sportactiviteiten als festiviteiten en toneelvoorstellingen te houden.

De peuterspeelzaal van Tijnje zit in het dorps huis. De peuterspeelzaal heeft op dit moment voldoende bestaansrecht.

Voor het voetbal zijn er twee wedstrijdvelden en een trainingsveld. Door de terugloop van het aantal leden komt het behoud van een wedstrijdveld voor de voetbal in gevaar. Volgens de planningsnormen van NOC*NSF is de behoefte van Tijnje 0,66 wedstrijdveld. Het criterium voor een tweede wedstrijdveld is een planningsnorm van tenminste 1,25 wedstrijdveld. Er is onvoldoende legimitatie voor een tweede wedstrijdveld. Dit betekent dat het veld over maximaal 3 jaar buiten gebruik wordt gesteld tenzij kan worden aangetoond dat de totale behoefte van gebruikers binnen 3 jaren structureel weer boven de norm van 1,25 wedstrijdveld zal komen.

Een mogelijkheid is dat het dorp het veld zelf gaat onderhouden op het niveau van een wedstrijdveld. Hierdoor kan het wedstrijdveld voor de voetbal behouden blijven.

2.8.2 Scenario's

In Tijnje komt een aantal voorzieningen en accommodaties voor vernieuwing in aanmerking. Er is een aantal scenario's mogelijk. De scenario's staan hieronder beschreven.

Scenario 1. MFA inclusief gymzaal

Het eerste scenario betreft een MFA waar in ieder geval de scholen, de gymnastiekruimte, de peuterspeelzaal en het dorps huis in worden ondergebracht. Volgens de criteria en uitgangspunten komt het dorp echter niet voor vernieuwing van de gymnastiekruimte in aanmerking. Plaatselijk Belang wil graag samen met de gemeente onderzoeken of er mogelijkheden zijn voor een gymzaal met betalende gebruikers. Hoewel het dorp zich realiseert dat dit een financiële uitdaging is, ziet Tijnje voldoende mogelijkheden om dit te realiseren.

Een MFA sluit aan bij criteria en uitgangspunten die in maart 2012 zijn vastgesteld door de raad. Hierin is opgenomen dat de gemeente streeft naar brede scholen. In dit scenario heeft het schoolbestuur geen extra kosten voor vervoer voor bewegingsonderwijs.

In bijlage 3 is een doorrekening gemaakt van dit scenario.

Scenario 1a.

Een andere optie is om een groter speellokaal te realiseren. Door in plaats van de gebruikelijke 90m², 180m² te bouwen, kan al het bewegingsonderwijs in het speellokaal plaatsvinden. Dit is echter geen oplossing voor het avondgebruik van de huidige gymzaal.

In dit scenario heeft het schoolbestuur geen extra kosten voor vervoer voor bewegingsonderwijs. Ook wordt voorkomen dat het bewegingsonderwijs wordt opgesplitst over verschillende sportaccommodaties in de omgeving.

In bijlage 4 is een doorrekening gemaakt van dit scenario.

Scenario 2. MFA zonder gymzaal

Dit scenario is vrijwel gelijk aan scenario 1, met het verschil dat er geen gymzaal wordt ondergebracht in het MFA.

In dit scenario heeft het schoolbestuur extra kosten voor vervoer voor bewegingsonderwijs. De exploitatie van een nieuwe school is goedkoper dan de exploitatie van de huidige scholen. Dit exploitatievoordeel weegt deels op tegen de extra kosten voor het vervoer voor bewegingsonderwijs.

In bijlage 5 is een doorrekening gemaakt van dit scenario.

Scenario 3. Accommodaties apart vervangen

In dit scenario wordt alles stuk voor stuk vervangen. Dit laatste scenario is echter niet wenselijk, omdat alle gebouwen nu naast elkaar staan. Door functies te combineren kunnen er bouwkosten bespaard worden, daarnaast kunnen de organisaties kosten besparen door een betere samenwerking en ruimtes te delen.

In bijlage 6 is een doorrekening gemaakt van dit scenario.

2.8.3 Conclusies

In Tijnje komt een aantal voorzieningen en accommodaties voor vernieuwing in aanmerking. Er is een aantal scenario's mogelijk. Het dorp streeft naar realisatie van een MFA waarin de scholen, de peuterspeelzaal, het dorps huis en de gymzaal worden gerealiseerd. Tijnje heeft geen recht op een gymzaal omdat er binnen een straal van 7,5 km andere sportaccommodaties zijn die het bewegingsonderwijs van de scholen uit Tijnje kunnen opvangen. Het bewegingsonderwijs moet over verschillende accommodaties worden verdeeld. Om dit te voorkomen kan een extra groot speellokaal worden gerealiseerd, waar het bewegingsonderwijs in kan plaatsvinden. Hierdoor komt het schoolbestuur niet voor extra kosten voor het vervoer voor bewegingsonderwijs te staan. Plaatselijk Belang wil graag samen met de gemeente onderzoeken of er mogelijkheden zijn voor een gymzaal met betalende gebruikers. Realisatie van een MFA sluit aan bij het gemeentelijk beleid.

Daarnaast is er volgens de norm onvoldoende legimitatie voor een tweede wedstrijdveld voor de voetbal. Dit betekent dat het veld over maximaal 3 jaar buiten gebruik wordt gesteld tenzij kan worden aangetoond dat de totale behoefte van gebruikers binnen 3 jaren structureel weer boven de norm zal komen.

2.8.4 Aanbevelingen

- Een wedstrijdveld voor voetbal over maximaal 3 jaar buiten gebruik te stellen, tenzij kan worden aangetoond dat de totale behoefte van gebruikers binnen 3 jaren structureel weer boven de NOC*NSF norm van 0,5 wedstrijdveld zal komen.
- Het wedstrijdveld na eventuele buiten gebruik stelling te onderhouden op het niveau van een evenemententerrein.
- De basisscholen en het dorps huis inclusief peuterspeelzaal in principe in 2018 te vernieuwen.
- Bovenstaande functies te combineren in een MFA, met een extra groot speellokaal van 180 m² (scenario 1a).
- In de begroting rekening te houden met deze investering op basis van de normbedragen voor de stichting van scholen en dit bedrag aan de betreffende reserve te onttrekken.
- Het verschil tussen de normbedragen en de werkelijke kosten verder uit te werken met de betrokken partijen.
- De uitwerking van deze investering in een apart raadsvoorstel ter besluitvorming aan de raad voor te leggen.

3. Uitwerking scenario's voor dorpen in het woonservicegebied Beetsterzwaag

3.1 Beetsterzwaag-Olterterp

3.1.1 Algemeen

Beetsterzwaag is een centrumdorp waar men voor activiteiten gebruik kan maken van meerdere (ontmoeting)ruimten en diverse sport- en recreatievoorzieningen. Er zijn twee basisscholen voor de kinderen, een peuterspeelzaal, een kinderopvang en een muziekschool. De bibliotheek is sinds kort gevestigd in het dorps huis.

Inwoners van het dorp maken gebruik van enkele van de voorzieningen van een aantal specifieke instellingen die gevestigd zijn in Beetsterzwaag, zoals de Sporthal van Revalidatie Friesland.

Er zijn twee basisscholen in Beetsterzwaag: cbs De Paedwizer met 265 leerlingen en obs De Trime met 62 leerlingen.

Zowel de gemeente, de beide scholen als Plaatselijk Belang vinden het voor het centrumdorp Beetsterzwaag belangrijk dat er zowel een sterke openbare als een sterke christelijke basisschool is. Het al enkele jaren afnemende leerlingenaantal van De Trime vormt echter een reden tot zorg. Hiervoor zijn een aantal redenen. Een daarvan is de locatie van de scholen. De Paedwizer ligt in de meer kinderrijke buurt van Beetsterzwaag en heeft het voordeel dat de locatie voor kinderopvang (De Kubus) en peuterspeelzaal ('t Kwetternest) direct naast de school is gelegen. Voor veel ouders is dat praktisch.

Het dorp streeft daarom naar de vorming van een brede school, waarbij beide scholen gezamenlijk met kinderopvang, peuterspeelzaal en als het kan de muziekschool onder één dak zijn gehuisvest. Dit vergemakkelijkt de samenwerking tussen de verschillende partijen.

Voor De Trime is realisatie van een brede school gewenst. Er zijn daarvoor kansen, want het schoolgebouw van De Trime is op korte termijn aan vervanging toe en ook het onderkomen van kinderopvang en peuterspeelzaal is gedateerd. Een belangrijk knelpunt is echter dat (volgens afschrijvingscriteria) vervanging van het schoolgebouw van cbs De Paedwizer pas tussen 2020-2022 aan de orde is.

Voor de locatiekeuze van een brede school moet een studie worden verricht. Het bestuur van cbs De Paedwizer is bereid mee te werken aan een brede school mits de identiteit van de school gewaarborgd blijft en dat de ontwikkeling van een brede school geen negatieve gevolgen heeft voor de school.

In Beetsterzwaag is er geen noodzaak om de andere accommodaties en voorzieningen op te heffen of uit te breiden. De voetbalvelden en zaalsportaccommodaties zijn up to date, het dorps huis is aangepast en uitgebreid en de werkzaamheden voor het nieuwe onderkomen van het activiteitencentrum voor ouderen zijn in volle gang.

3.1.2 Scenario's

Voor de onderwijshuisvesting in Beetsterzwaag zijn twee scenario's in beeld:

Scenario 1

Gefaseerd bouw van een gezamenlijk brede schoolgebouw. Op korte termijn nieuwbouw van de Trime. Een aantal jaren later volgt de Paedwizer en de kinderopvang en peuterspeelzaal. De fasering heeft tot doel vervroegde afschrijvingskosten te voorkomen. Op basis van het IHP komt cbs De Paedwizer in 2020-2022 voor vernieuwing in aanmerking. De christelijke basisschool en de peuterspeelzaal kunnen tegen die tijd worden gecombineerd met de openbare basisschool. In dit scenario wordt er van uitgegaan dat nieuwbouw van de obs De Trime in 2016 plaatsvindt.

In bijlage 7 is een doorrekening van dit scenario gemaakt.

Scenario 2

In het tweede scenario wordt de brede school in één keer met alle partijen tegelijkertijd gerealiseerd (nadruk op gezamenlijkheid).

In bijlage 8 is een doorrekening van dit scenario gemaakt.

3.1.3 Conclusies

In Beetsterzwaag komen voorzieningen en accommodaties in de onderwijsfunctie voor vernieuwing in aanmerking. Het dorp streeft naar realisatie van een brede school waarin de scholen, de peuterspeelzaal en de kinderopvang worden gerealiseerd. Daarvoor zijn twee scenario's: gefaseerd of in één keer. De wens van het schoolbestuur is om Obs de Trime zo snel mogelijk te vervangen om verdere terugloop in het aantal leerlingen te voorkomen. Volgens het IHP komt de school binnenkort voor vervanging in aanmerking. Cbs De Paedwizer komt na 2020 voor vernieuwing in aanmerking. Realisatie van een MFA sluit aan bij het gemeentelijk beleid.

3.1.4 Aanbevelingen

- De basisscholen, de peuterspeelzaal en kinderopvang gefaseerd te vernieuwen. Waarbij obs De Trime in principe in 2016 wordt vernieuwd en cbs De Paedwizer, de peuterspeelzaal en kinderopvang na 2020 worden vernieuwd.
- Bovenstaande functies uiteindelijk te combineren in een brede school.
- In de begroting rekening houden met deze investering op basis van de normvergoeding en dit bedrag aan de betreffende reserve te onttrekken.
- Het verschil tussen de normbedragen en de werkelijke kosten verder uit te werken met de verschillende betrokken partijen.
- De uitwerking van deze investering in een apart raadsvoorstel ter besluitvorming aan de raad voor te leggen.

3.2 Nij Beets

3.2.1 Algemeen

Nij Beets beschikt over een goed dagelijks voorzieningenniveau. Er zijn diverse soorten voorzieningen zoals scholen, een dorps huis, een kerk met begraafplaats, een woonvorm voor ouderen, sportvelden, een zwembad en diverse winkels.

De basisscholen staan op hetzelfde terrein. Obs De Jasker kan nog prima 10 jaar mee. Daarna wordt bekeken of en op welke termijn de school voor vervanging in aanmerking komt.

Het schoolgebouw van cbs De Arke is onlangs uitgebreid. Vervanging is op korte termijn niet aan de orde volgens het IHP. Op basis van de afschrijving zou vervanging na 2030 pas aan de orde zijn.

Het gymlokaal is gedateerd, maar kan qua staat van onderhoud nog 10 jaar mee. In Nij Beets maken de beide scholen gebruik van de gymzaal. Beide scholen hebben in de huidige situatie geen speellokaal. Hierdoor moeten de kleuters ook van de gymzaal gebruik maken. Hierdoor komt het totale gebruik op ruim 22 klokuren bewegingsonderwijs in de week. In de criteria en uitgangspuntennotitie is opgenomen dat bij deze hoeveelheid uren voor bewegingsonderwijs er binnen een straal van 1 km (rond de scholen) een sportaccommodatie moet zijn.

Bij de bouw van nieuwe scholen met een speellokaal ontstaat er een nieuwe situatie. In dat geval hebben beide scholen recht op 7,5 uur bewegingsonderwijs en moet er een sportaccommodatie binnen een straal van 7,5 km aanwezig zijn.

Tussen de beide scholen en de gymzaal is een peuterspeelzaal ondergebracht in een noodlokaal. Dit noodlokaal is een tijdelijke voorziening met een bouwvergunning tot september 2014. Daarna moet het noodlokaal weer afgebroken worden omdat de vergunning niet zal worden verlengd. Voor de invulling van de huisvesting van de peuterspeelzaal zal overleg worden gevoerd met Timpaan en de schoolbesturen en zullen de mogelijkheden voor opvang binnen de beide scholen worden onderzocht.

Het zwembad wordt geëxploiteerd door een plaatselijke stichting, die ook geheel verantwoordelijk is voor het onderhoud en de vernieuwing van het bad. Het dorp vindt het zwembad van toegevoegde waarde voor de leefbaarheid van het dorp en de omgeving.

-

De werkgroep onderwijs van Nij Beets heeft aangegeven in de vervanging van basisschool obs De Jasker een unieke kans te zien om een MFA te realiseren, waarin beide scholen worden geïntegreerd. Daarbij wil de werkgroep de gymzaal graag behouden, omdat ook een aantal verenigingen gebruik maakt van de gymzaal, waaronder de volleybal- en gymnastiekvereniging. Het dorp heeft ook de wens om het dorpshuis onderdak te geven in het MFA. Na tien jaar zal dit opnieuw bekeken moeten worden.

3.2.2 Conclusies

Voor Nij Beets is het scenario voor de komende tien jaar dat de huidige voorzieningen en accommodaties in stand kunnen worden gehouden. Er is geen noodzaak om accommodaties en voorzieningen op te heffen, uit te breiden of te vernieuwen.

Nij Beets wil graag een brede school/MFA realiseren. Nieuwbouw is de komende tien jaar echter nog niet aan de orde. Het schoolgebouw van obs De Jasker kan nog zeker tien jaar mee en dat van obs De Arke komt pas na 2030 voor vervanging in aanmerking. Ook de gymzaal kan qua staat van onderhoud nog ca tien jaar mee.

Rond 2022 moet bekeken worden op welke termijn het schoolgebouw van obs De Jasker voor vervanging in aanmerking komt. Dan moet ook het uiteindelijk besluit worden genomen over de toekomst van de gymzaal.

3.2.3 Aanbevelingen

- De voorzieningen en accommodaties te behouden en te onderhouden op het huidige niveau. Na tien jaar, wanneer obs De Jasker voor vernieuwing in aanmerking komt, de mogelijkheid te onderzoeken voor een MFA en hiervoor verschillende scenario's uit te werken.

4. Scenario's voor dorpen in het woonservicegebied Ureterp

4.1 Ureterp

4.1.1 Algemeen

Ureterp is een centrumdorp en heeft een verzorgende functie voor een aantal omliggende dorpen. Er zijn voorzieningen voor de dagelijkse boodschappen, zorg, sport, recreatie en een bibliotheek. Het multifunctioneel centrum De Wier fungeert als dorps huis en huisvest o.a. een speltheek, peuterspeelzaal, kinderopvang, een jongerencentrum, een activiteitencentrum voor ouderen, een computercafé en biljarten. Daarnaast biedt de Wier zaalsportmogelijkheden. Ureterp heeft drie basisscholen.

Cbs De opdracht heeft in 2010 een nieuwe accommodatie gekregen. Het gebouw kan naar verwachting ongeveer 40 jaar mee. De school komt hierdoor niet voor vernieuwing in aanmerking.

Obs De Twirre komt volgens het IHP voor vernieuwing in aanmerking na 2017. Dan is het gebouw ouder dan 40 jaar en is de boekwaarde vrijwel nihil.

Gbs Eben Haezer dateert uit 1969, is volledig afgeschreven maar verkeert nog in redelijke staat. Onlangs is het schoolplein vernieuwd. Dit heeft geen consequenties voor de boekwaarde. Het schoolbestuur signaleert wel een aantal bouwkundige en onderwijskundige knelpunten en heeft op grond daarvan een verzoek om vervangende nieuwbouw ingediend. Bij vervangende nieuwbouw zou de school op basis van de prognoses recht hebben op ongeveer 1.000 m². Dan zou er geen ruimte meer zijn voor de nu nog in pandige kinderopvang. De eerste jaren is er dan bovendien een capaciteitsprobleem dat intern onvoldoende kan worden opgevangen.

Op het moment dat er sprake is van vervangende nieuwbouw is de eerste keuze van het schoolbestuur gericht op nieuwbouw op de huidige locatie en niet op aansluiting met het openbaar onderwijs.

De berekeningen van vernieuwing van beide scholen is opgenomen in bijlage 9.

De korfbalvereniging heeft een kunstgrasveld en een natuurgrasveld met ruimte voor twee speelvelden. De laatste jaren is het aantal leden teruggelopen en mogelijk zet die daling door de ontgroening verder door. Hierdoor is een overcapaciteit qua velden ontstaan voor de korfbalvereniging.

De voetbalvereniging heeft de beschikking over één wedstrijdveld en twee wedstrijd/trainingsvelden. De laatste jaren is het ledenaantal gestegen, waardoor de voetbalvereniging te weinig ruimte heeft.

Geadviseerd wordt om het natuurgrasveld van de korfbal te transformeren in een trainingsveld voor het voetbal. De kosten voor het omzetten van een korfbalveld naar een voetbalveld bedragen ongeveer € 120.000,-. Het nieuw aanleggen van een voetbalvel kost ongeveer € 165.000,-.

4.1.2 Conclusies

De voorzieningen en accommodaties in Ureterp verkeren in goede staat en passen bij de omvang van het dorp. Alleen Gbs Eben Haezer en Obs De Twirre komen (op termijn) voor vernieuwing in aanmerking.

De korfbalvereniging heeft een terugloop gehad in het aantal leden waardoor er overcapaciteit is ontstaan qua natuurgrasvelden. Bij de voetbalvereniging is ondercapaciteit ontstaan volgens de normen van NOC*NSF. Een natuurgrasveld voor korfbal kan geschikt worden gemaakt voor voetbal.

4.1.3 Aanbevelingen

■ Obs De Twirre in principe in 2017 te vervangen.

■ In overleg met het bestuur van Gbs Eben Haezer te bepalen wanneer de school wordt vervangen.

- Als niet kan worden aangetoond dat de totale behoefte van gebruikers binnen 3 jaren structureel weer boven de NOC*NSF norm komt, binnen maximaal 3 jaar een natuurgrasveld voor korfbal te transformeren naar een natuurgrasveld voor voetbal.
- In de begroting rekening houden met de investering op basis van de normvergoeding voor de scholen en dit bedrag aan de betreffende reserve te onttrekken.
- Het verschil tussen de normbedragen en de werkelijke kosten verder uit te werken met de betrokken partijen.
- De uitwerking van deze investering in een apart raadsvoorstel ter besluitvorming aan de raad voor te leggen.

4.2 Bakkeveen

4.2.1 Algemeen

Bakkeveen heeft een toeristisch karakter. Veel van de dorpsvoorzieningen zijn geconcentreerd in en rondom het gebied Dúndelle aan De Mjûmster Wei. Hier zijn de twee scholen, de peuterspeelzaal, een gymzaal, een pannakooi, een speltheek, het dorps huis, de voetbalvelden, het evenemententerrein, de tennisbanen, kantines en kleedruimtes en het verwarmde buitenzwembad. Men vindt er ook enkele toeristische attracties (pannenkoekrestaurant met doolhofspeeltuin, minigolf, belvédère) en een horecagelegenheid. Elders in het dorp vindt men de kerk en diverse speeltuinen en speel/trapveldjes. Er is een buitenschoolse opvang bij camping De Waldsang.

Bakkeveen wil een MFA realiseren, waarin scholen, peuterspeelzaal, dorps huis, sport (kantine, kleedruimtes), en (commerciële) voorzieningen voor recreatie en toerisme geïntegreerd zijn (Dúnsân) en is daartoe al lang in onderhandeling met de gemeente. Door de veranderde economische omstandigheden realiseert Bakkeveen zich dat dit fasegewijs zal moeten worden opgepakt en dat commerciële partijen en verenigingen een groot aandeel in de realisatie zullen moeten hebben, mede omdat het dorp niet voor vernieuwing van de gymzaal in aanmerking komt op basis van de criteria- en uitgangspuntennotitie.

Het dorp vraagt de gemeente om ondersteuning bij het ontwikkelen van een aangepast plan met als doel dat een gezamenlijk perspectief. De betrokken partijen kunnen dan fasegewijs hun steentje bijdrage aan de realisatie van het plan.

4.2.2 Dúnsân project

Er is door de gemeente een apart traject gestart om onder de huidige omstandigheden te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de wens van het dorp te realiseren. Als eerste stap naar een MFA is in juli in de raad het voorstel besproken om het dorp een maximale bijdrage van € 312.500,- te geven voor de realisatie van een nieuwe sportvoorziening met recreatieve mogelijkheden aan het dorps huis.

Voorwaarde voor deze bijdrage is dat Bakkeveen eigenaar wordt van de nieuwe sportvoorziening en deze zelfstandig zal beheren. In overleg met Plaatselijk Belang, zal nader moeten worden uitgewerkt wat voor soort sportvoorziening met recreatieve mogelijkheden het wordt. De werkgroep Dúnsân, geeft aan behoefte te hebben aan een sporthal, omdat deze ook voor recreatieve doeleinden kan worden ingezet. Een gymzaal is hiervoor te klein, volgens de werkgroep. De gemeente laat deze keuze aan het dorp. Doordat een maximale bijdrage is voorgesteld, betekent dit wel dat de overige kosten voor de sportvoorziening met recreatieve mogelijkheden voor het dorp zijn.

In bijlage 10 staat een indicatie van wat een sportvoorziening kost.

4.2.3 Vervolg Dúnsân project

In een tweede stap zouden de scholen en de peuterspeelzaal kunnen worden gecombineerd met het dorps huis en de nieuwe sportvoorziening. Het gebouw van cbs Betrouwen is na 2016 aan vervanging toe en het gebouw van obs De Oanrin na 2024. Omdat het aantal leerlingen in Bakkeveen zich in 2020 lijkt te stabiliseren, wordt voorgesteld pas daarna in vernieuwing van de scholen te investeren.

In Bijlage 11 is een overzicht opgenomen van de investeringen die gepaard gaan met vervanging van de scholen.

-

De voetbalvereniging beschikt over twee wedstrijdelden en een oefenveld. Op basis van de planningsnormen van NOC*NSF is er een overcapaciteit. Het oefenveld kan buiten gebruik worden gesteld en een andere bestemming krijgen. Dit levert een besparing op van ongeveer € 3.800,- per jaar. Een van de wedstrijdelden moet dan wel geschikt worden gemaakt om (ook) als trainingveld te dienen. Dit vergt een investering van ongeveer € 175.000,-. Omdat een veld ongeveer 15 jaar mee gaat levert dit geen besparingen op. Pas als er een duidelijke andere bestemming is voor het oefenveld is er reden om de huidige situatie te veranderen.

Het trainingsveld ligt aan het parkeerterrein voor Dúndelle. Dit is slechts en de inrichting is niet uitnodigend. Indien het trainingsveld wordt opgeheven kan het totale parkeerterrein opnieuw worden ingericht. Dit dient verder uitgewerkt te worden in samenhang met de ontwikkeling van het MFA. Een eerste globale inschatting is dat het inrichten van het parkeerterrein ongeveer € 1.000.000,- gaat kosten.

Voor het zwembad is de verwachting dat er voldoende vraag blijft om het op het huidige niveau in stand te houden. Er is de komende tien jaar geen noodzaak tot vernieuwing of uitbreiding. Het is niet vanzelfsprekend dat de gemeente daarna zal investeren in vervanging van het zwembad.

4.2.4 Conclusies

Een groot deel van de voorzieningen accommodaties in Bakkeveen is geconcentreerd in het Dúndelle gebied. Bakkeveen wil een MFA realiseren, waarin scholen, peuterspeelzaal, dorps huis, sport (kantine, kleedruimtes), en (commerciële) voorzieningen voor recreatie en toerisme geïntegreerd zijn (Dúnsân). Het dorp heeft daartoe het Dúnsân project gestart, waarbij wordt gestreefd naar fasegewijze realisering.

4.2.5 Aanbevelingen

- Het Dúnsân project leidend te laten zijn voor realisatie van de eerste fase van een MFA.
- Een wedstrijdeld te transformeren naar een We-Travelld als herinrichting van het parkeerterrein van Dúndelle in uitvoering komt.
- Het zwembad de komende tien jaar te onderhouden op het huidige niveau.
- Beide scholen in principe in 2020 te vervangen.
- In de begroting rekening houden met de investering daarvoor op basis van de normvergoeding en dit bedrag aan de betreffende reserve te onttrekken.
- Het verschil tussen de normbedragen en de werkelijke kosten verder uit te werken met de verschillende betrokken partijen.
- De uitwerking van deze investering in een apart raadsvoorstel ter besluitvorming aan de raad voor te leggen.

4.3 Frieschepalen

4.3.1 Algemeen

Frieschepalen is een woondorp en is erg blij met de nieuwe multifunctionele accommodatie met daarin de beide scholen, de peuterspeelzaal en het dorps huis en met het ernaast gelegen nieuwe activiteiten/evenemententerrein. De voetbalvoorzieningen zijn op de locatie bij het 'oude' dorps huis aan de zuidkant van het dorp gebleven. Het dorp heeft verder nog een woonvorm voor ouderen, twee kerken, een aantal speeltuinen/velden en een (muziek)café.

Het dorp beschikt over een nieuwe moderne brede school (dorps huis, scholen, peuterspeelzaal), die goed aansluit bij de behoefte van het dorp en voor een periode van 40 jaar is gebouwd.

Frieschepalen heeft een vitale voetbalvereniging. De capaciteit van de voetbalvelden sluit goed aan bij het aantal spelers.

4.3.2 Conclusie

Frieschepalen is met de nieuwe MFA toekomstbestendig. De voorzieningen en accommodaties kunnen op het huidige niveau blijven.

4.3.3 Aanbevelingen

- De voorzieningen en accommodaties in Frieschepalen te behouden en te onderhouden op het huidige niveau.

4.4 Siegerswoude

4.4.1 Algemeen

Siegerswoude is een woondorp en heeft geen echte kern. De woongebieden zijn verspreid. Er is een dorps huis, een basisschool en een korfbalveld.

Voor Siegerswoude is er één scenario. Dat richt zich erop om de accommodaties en voorzieningen waarvoor de gemeente (mede)verantwoordelijk is de komende tien jaar op het huidige niveau te handhaven.

Het schoolgebouw is oud en boekhoudkundig afgeschreven, maar voldoet door aanpassingen aan de onderwijskundige eisen aan de norm en kan nog tien jaar mee. Door de onzekerheid over de ontwikkeling van het leerlingenaantal is het bovendien niet verstandig om de komende tijd in te zetten op vervanging van het schoolgebouw. Over tien jaar moet de situatie opnieuw bekeken worden.

Het dorp heeft een redelijk modern dorps huis dat nog geruime tijd mee kan en goed voldoet aan de behoeften in het dorp.

Siegerswoude heeft een vitale korfbalvereniging. De capaciteit van de korfbalvelden sluit nu en naar verwachting in de toekomst goed aan bij het aantal spelers.

4.4.2 Conclusie

De voorzieningen en accommodaties in Siegerswoude verkeren in goede staat en passen bij de omvang van het dorp. De voorzieningen en accommodaties kunnen op het huidige niveau blijven.

4.4.3 Aanbevelingen

- De voorzieningen en accommodaties in Siegerswoude te behouden en te onderhouden op het huidige niveau.

4.5 Wijnjewoude

4.5.1 Algemeen

Wijnjewoude is een plusdorp en heeft ruim 2000 inwoners. Het dorp heeft diverse lokale voorzieningen zoals twee basisscholen, een peuterspeelzaal, een dorps huis met daarbij een sportzaal, sportvelden, een evenemententerrein en vier speeltuinen.

De scholen maken gebruik van de sportzaal in MFC De Swingel voor het bewegingsonderwijs. In het MFC zijn ook de peuterspeelzaal en het dorps huis gevestigd.

Plaatselijk Belang vindt het voor de toekomst van het onderwijs in Wijnjewoude belangrijk dat de peuterspeelzaal en scholen (vooral ook onderling) nauw samenwerken en neemt het initiatief om samen met hen een visie op onderwijshuisvesting te ontwikkelen.

Technisch gezien zijn de schoolgebouwen in een goede staat. Beide gebouwen zijn aangepast aan de onderwijskundige eisen van deze tijd en cbs Votum Nostrum is in 2011 nog uitgebreid en gerenoveerd. De komende tien jaren komen de gebouwen niet voor vervangende bouw in aanmerking.

De voetbalvereniging beschikt over twee wedstrijd velden en een trainingsveld. De vereniging heeft een eigen kantine en kleedruimtes (deels gehuurd). De vereniging is zelf verantwoordelijk het aanleggen, onderhouden en vernieuwen van opstallen (kleedruimtes, kantines).

-

De verwachting is dat er voldoende vraag blijft naar deze voorzieningen en accommodaties om ze op het huidige niveau in stand te houden. Het dorp is tevreden over de voorzieningen en accommodaties. Er is geen noodzaak tot vernieuwing of uitbreiding.

4.5.2 Conclusie

De voorzieningen en accommodaties in Wijnjewoude verkeren in goede staat en passen bij de omvang van het dorp. De voorzieningen en accommodaties kunnen op het huidige niveau blijven.

4.5.3 Aanbevelingen

- De voorzieningen en accommodaties in Wijnjewoude te behouden en te onderhouden op het huidige niveau.

5. Conclusies

- a. De huidige normbedragen voor de bouw van scholen en peuterspeelzalen zijn verouderd.
  - b. De scenario's voor Gorredijk worden in Vitaal Opsterland 2 niet verder uitgewerkt, omdat de uitwerking plaatsvindt in het project accommodatiebeleid Gorredijk.
  - c. Hemrik is met de nieuwe MFA toekomstbestendig. De voorzieningen en accommodaties kunnen op het huidige niveau blijven. Dit geldt niet voor het natuursportveld voor de korfbal. Door een terugloop van het aantal leden is er onvoldoende draagvlak voor een wedstrijdveld. De gemeente zal het onderhoudsniveau aanpassen.
  - d. De voorzieningen en accommodaties in Jonkerslân verkeren in goede staat. De komende jaren hoeven er door de gemeente geen investeringen te worden gedaan in de voorzieningen en accommodaties. Zolang het aantal leerlingen van de school niet onder de wettelijke opheffingsnorm van 23 leerlingen daalt, is het aan PRIMO om de school al dan niet open te houden.
  - e. De MFA in Langezwaag is goed onderhouden en wordt door meerdere dorpen gebruikt. Er is voldoende vraag en voldoende capaciteit om aan de vraag te voldoen. De school komt mogelijk na 2020 voor vernieuwing in aanmerking. Er is een terugloop in het aantal leerlingen. Naar verwachting krijgt Langezwaag er extra leerlingen bij als PRIMO zou besluiten de school in Jonkerslân te sluiten.
  - f. In de raadsvergadering van mei 2013 is besloten dat in Lippenhuizen een multifunctionele accommodatie (MFA) wordt gebouwd. De basisschool, het dorps huis, peuterspeelzaal en kleedkamers worden in een gebouw gecombineerd. Dat gebouw is nieuw en kan zeker 40 jaar mee. Hiermee zijn de voorzieningen accommodaties de komende jaren gegarandeerd in Lippenhuizen.
  - g. Na de verbouwing van het dorps huis in Luxwoude, kan het gebouw weer zeker 10 jaar mee. Ook de school kan volgens de vooruitzichten nog 10 jaar mee. Luxwoude heeft de wens om beide accommodaties te combineren.
  - h. Terwispel is een woondorp, waar geen voorzieningen onder druk komen te staan. Met de verbouw van het dorps huis is het dorp klaar voor de toekomst.
  - i. In Tijnje komt een aantal voorzieningen en accommodaties voor vernieuwing in aanmerking. Er is een aantal scenario's mogelijk. Het dorp streeft naar realisatie van een MFA waarin de scholen, de peuterspeelzaal, het dorps huis en de gymzaal worden gerealiseerd. Tijnje heeft geen recht op een gymzaal omdat er binnen een straal van 7,5 km andere sportaccommodaties zijn die het bewegingsonderwijs van de scholen uit Tijnje kunnen opvangen. Het bewegingsonderwijs moet over verschillende accommodaties worden verdeeld. Om dit te voorkomen kan een extra groot speellokaal worden gerealiseerd, waar het bewegingsonderwijs in kan plaatsvinden. Hierdoor komt het schoolbestuur niet voor extra kosten voor het vervoer voor bewegingsonderwijs te staan. Plaatselijk Belang wil graag samen met de gemeente onderzoeken of er mogelijkheden zijn voor een gymzaal met betalende gebruikers. Realisatie van een MFA sluit aan bij het gemeentelijk beleid.
- Daarnaast is er volgens de norm onvoldoende legimitatie voor een tweede wedstrijdveld voor de voetbal. Dit betekent dat het veld over maximaal 3 jaar buiten gebruik wordt gesteld tenzij kan worden aangetoond dat de totale behoefte van gebruikers binnen 3 jaren structureel weer boven de norm zal komen.
- j. In Beetsterzwaag komen voorzieningen en accommodaties in de onderwijsfunctie voor vernieuwing in aanmerking. Het dorp streeft naar realisatie van een brede school waarin de scholen, de peuterspeelzaal en de kinderopvang worden gerealiseerd. Daarvoor zijn twee scenario's: gefaseerd of in één keer. De wens van het schoolbestuur is om Obs de Trime zo snel mogelijk te vervangen om verdere terugloop in het aantal leerlingen te voorkomen. Volgens het IHP komt de school binnenkort voor vervanging in aanmerking. Cbs De Paedwizer komt na 2020 voor vernieuwing in aanmerking. Realisatie van een MFA sluit aan bij het gemeentelijk beleid.

-

k. Voor Nij Beets is het scenario voor de komende tien jaar dat de huidige voorzieningen en accommodaties in stand kunnen worden gehouden. Er is geen noodzaak om accommodaties en voorzieningen op te heffen, uit te breiden of te vernieuwen.

Nij Beets wil graag een brede school/MFA realiseren. Nieuwbouw is de komende tien jaar echter nog niet aan de orde. Het schoolgebouw van obs De Jasker kan nog zeker tien jaar mee en dat van cbs De Arke komt pas na 2030 voor vervanging in aanmerking. Ook de gymzaal kan qua staat van onderhoud nog ca tien jaar mee.

Rond 2022 moet bekeken worden op welke termijn het schoolgebouw van obs De Jasker voor vervanging in aanmerking komt. Dan moet ook het uiteindelijk besluit worden genomen over de toekomst van de gymzaal.

l. De voorzieningen en accommodaties in Ureterp verkeren in goede staat en passen bij de omvang van het dorp. Alleen Gbs Eben Haezer en Obs De Twirre komen (op termijn) voor vernieuwing in aanmerking.

De korfbalvereniging heeft een terugloop gehad in het aantal leden waardoor er overcapaciteit is ontstaan qua natuurgrasvelden. Bij de voetbalvereniging is ondercapaciteit ontstaan volgens de normen van NOC*NSF. Een natuurgrasveld voor korfbal kan geschikt worden gemaakt voor voetbal

m. Een groot deel van de voorzieningen accommodaties in Bakkeveen is geconcentreerd in het Dúndelle gebied. Bakkeveen wil een MFA realiseren, waarin scholen, peuterspeelzaal, dorps huis, sport (kantine, kleedruimtes), en (commerciële) voorzieningen voor recreatie en toerisme geïntegreerd zijn (Dúnsân). Het dorp heeft daartoe het Dúnsân project gestart, waarbij wordt gestreefd naar fasegewijze realisering.

n. Frieschepalen is met de nieuwe MFA toekomstbestendig. De voorzieningen en accommodaties kunnen op het huidige niveau blijven.

o. De voorzieningen en accommodaties in Siegerswoude verkeren in goede staat en passen bij de omvang van het dorp. De voorzieningen en accommodaties kunnen op het huidige niveau blijven.

p. De voorzieningen en accommodaties in Wijnjewoude verkeren in goede staat en passen bij de omvang van het dorp. De voorzieningen en accommodaties kunnen op het huidige niveau blijven.

6. Aanbevelingen

Aanbevolen wordt om:

1. Het Integraal Huisvestingsplan (IHP) te actualiseren
2. Het beleid verbouw dorpshuizen te actualiseren
3. Op basis van de actualisatie, nieuwe investeringsoverzichten te maken
4. Hemrik
  - 4.1 Het MFA te behouden en te onderhouden op het huidige niveau.
  - 4.2 Het natuursportveld over maximaal 3 jaar buiten gebruik te stellen, tenzij kan worden aangetoond dat de totale behoefte van gebruikers binnen 3 jaren structureel weer boven de NOC*NSF norm van 0,5 wedstrijdveld zal komen.
  - 4.3 Het veld na eventuele buiten gebruik stelling te onderhouden op het niveau van een evenemententerrein.
5. Jonkerslân
  - 5.1 De voorzieningen en accommodaties te behouden en te onderhouden op het huidige niveau.
6. Langezwaag
  - 6.1 Het MFA te behouden en te onderhouden op het huidige niveau.
  - 6.2 De sportvelden te behouden en onderhouden op het huidige niveau.
  - 6.3 De basisschool en de peuterspeelzaal in principe in 2020 te vernieuwen.
  - 6.4 In de begroting rekening te houden met deze investering op basis van de normvergoeding en dit bedrag aan de betreffende reserve te onttrekken.
  - 6.5 Het verschil tussen de normbedragen en de werkelijke kosten verder uit te werken met de betrokken partijen.
  - 6.6 De uitwerking van deze investering in een apart voorstel ter besluitvorming aan de raad voor te leggen.
7. Luxwoude
  - 7.1 De voorzieningen en accommodaties te behouden en te onderhouden op het huidige niveau.
  - 7.2 Na 10 jaar, wanneer de school voor vernieuwing in aanmerking komt, de mogelijkheid te onderzoeken of de school en het dorpshuis gecombineerd kunnen worden.
8. Terwispel
  - 8.1 De voorzieningen en accommodaties te behouden en te onderhouden op het huidige niveau.
9. Tijnje
  - 9.1 Een wedstrijdveld voor voetbal over maximaal 3 jaar buiten gebruik te stellen, tenzij kan worden aangetoond dat de totale behoefte van gebruikers binnen 3 jaren structureel weer boven de NOC*NSF norm van 0,5 wedstrijdveld zal komen.
  - 9.2 Het wedstrijdveld na eventuele buiten gebruik stelling te onderhouden op het niveau van een evenemententerrein.
  - 9.3 De basisscholen en het dorpshuis inclusief peuterspeelzaal in principe in 2018 te vernieuwen.
  - 9.4 Bovenstaande functies te combineren in een MFA, met een extra groot speellokaal van 180 m² (scenario 1a).
  - 9.5 In de begroting rekening te houden met deze investering op basis van de normbedragen voor de stichting van scholen en dit bedrag aan de betreffende reserve te onttrekken.
  - 9.6 Het verschil tussen de normbedragen en de werkelijke kosten verder uit te werken met de betrokken partijen.
  - 9.7 De uitwerking van deze investering in een apart raadsvoorstel ter besluitvorming aan de raad voor te leggen.

10. Beetsterzwaag

- 10.1 De basisscholen, de peuterspeelzaal en kinderopvang gefaseerd te vernieuwen. Waarbij obs De Trime in principe in 2016 wordt vernieuwd en obs De Paedwizer, de peuterspeelzaal en kinderopvang na 2020 worden vernieuwd.
- 10.2 Bovenstaande functies uiteindelijk te combineren in een brede school.
- 10.3 In de begroting rekening houden met deze investering op basis van de normvergoeding en dit bedrag aan de betreffende reserve te onttrekken.
- 10.4 Het verschil tussen de normbedragen en de werkelijke kosten verder uit te werken met de verschillende betrokken partijen.
- 10.5 De uitwerking van deze investering in een apart raadsvoorstel ter besluitvorming aan de raad voor te leggen.

11. Nij Beets

- 11.1 De voorzieningen en accommodaties te behouden en te onderhouden op het huidige niveau.
- 11.2 Na tien jaar, wanneer obs De Jasker voor vernieuwing in aanmerking komt, de mogelijkheid te onderzoeken voor een MFA en hiervoor verschillende scenario's uit te werken.

12. Ureterp

- 12.1 Obs De Twirre in principe in 2017 te vervangen.
- 12.2 In overleg met het bestuur van Gbs Eben Haezer te bepalen wanneer de school wordt vervangen.
- 12.3 Als niet kan worden aangetoond dat de totale behoefte van gebruikers binnen 3 jaren structureel weer boven de NOC*NSF norm komt, binnen maximaal 3 jaar een natuurgrasveld voor korfbal te transformeren naar een natuurgrasveld voor voetbal.
- 12.4 In de begroting rekening houden met de investering op basis van de normvergoeding voor de scholen en dit bedrag aan de betreffende reserve te onttrekken.
- 12.5 Het verschil tussen de normbedragen en de werkelijke kosten verder uit te werken met de betrokken partijen.
- 12.6 De uitwerking van deze investering in een apart raadsvoorstel ter besluitvorming aan de raad voor te leggen.

13. Bakkeveen

- 13.1 Het Dúnsân project leidend te laten zijn voor realisatie van de eerste fase van een MFA.
- 13.2 Een wedstrijdveld te transformeren naar een We-Traveld als herinrichting van het parkeerterrein van Dúndelle in uitvoering komt.
- 13.3 Het zwembad de komende tien jaar te onderhouden op het huidige niveau.
- 13.4 Beide scholen in principe in 2020 te vervangen.
- 13.5 In de begroting rekening houden met de investering daarvoor op basis van de normvergoeding en dit bedrag aan de betreffende reserve te onttrekken.
- 13.6 Het verschil tussen de normbedragen en de werkelijke kosten verder uit te werken met de verschillende betrokken partijen.
- 13.7 De uitwerking van deze investering in een apart raadsvoorstel ter besluitvorming aan de raad voor te leggen.

14. Frieschepalen

- 14.1 De voorzieningen en accommodaties in Frieschepalen te behouden en te onderhouden op het huidige niveau.

15. Siegerswoude

- 15.1 De voorzieningen en accommodaties in Siegerswoude te behouden en te onderhouden op het huidige niveau.

16. Wijnjewoude

- 16.1 De voorzieningen en accommodaties in Wijnjewoude te behouden en te onderhouden op het huidige niveau.